

davka trpelo samo za eno leto, v katerem adžio gotovo še — ne zgine; če ga povišamo, nosili ga bomo tudi v prihodnjih letih, v katerih se enkrat morejo pokazati omenjeni nasledki tega sklepa.

Še moram omeniti to posebno okoliščino, da se je povišanje gruntnega davka nasvetovalo ne pa ob enem skrbelo tudi za to, da bi se domačemu pridelovavcu kaka pomoč, kaka obramba naklonila unanjim prodajavcom nasproti. Tukaj namreč ne velja, kar so nekteri rekli, da si gruntni posestnik s podraženjem pridelkov lahko pomaga in povišek davka na kupca preloži. Na Primorskem to celó ne velja, ker se tam žito iz črnega morja in iz laških pristanov dopeljuje, tudi iz Ogerskega ga prihaja dokaj; ni toraj našemu pridelovavcu dano na voljo, kakošen kup hoče narediti. Potem je treba prevdariti, da kolikor več mora gruntni posestnik plačevati davka, toliko manj mu ostaja, s čimur bi sam sebi kar si bodi omislil, da zavolj tega mora tudi potrošnina (užitni davek) manj nesti, ker ravno vrsta gruntnih posestnikov je najmočnejša in oni užitnega blaga tudi dokaj potrebujejo.

To so vzroki in nagibi, kateri mi branijo, potegniti se in biti za povišanje gruntnega davka, in zavolj katerih jez k členu v finančne postave svetujem ta pristavek:

Visoka zbornica naj sklene:

„Tudi ima vladarstvo oblast, v primerljivejših posebnega pomisleka vrednih, kjer bi ljudstvo po večletnih slabih letinah, v vinskih deželah zlasti zavolj trtne bolezni, ne zmoglo plačevati, kar je dolžno, ne samo po dosedanjih postavah tu pa tam zavolj kake uime davek odpuščati, ampak celó ne povišati gruntnega davka.“

Ta nasvet je spleh v svojem vodilu pravičen, ne zahteva izjeme za to ali uno deželo posebej; tudi državnim dohodkom ne škoduje, ker se ni bati, da bi se gosp. finančni minister prerad in pregostoma poprijemal oblasti, ktera bi se mu s tem dala. Nasproti se pa vendar dá s tem nasvetom pomagati in polajšati ondi, kjer bi ta postava imela prehudo pritisniti in vsaj v posamnih primerljivejših nekoliko v ozir vzeti, kaj je prav in kaj je mogoče.

Če bi se pa sklenilo in za dobro vzelo, kar je gospod poslanec Kromer nasvetoval, da namreč povišanje gruntnega davka in pa davka od poslopij ne bi zadelo dežele kranjske, svetujem jez iz vzrokov vsega pomisleka vrednih, ker je namreč zraven previsokega davka pri nas še dvojna bolezen, kakor sem popred popisal, ktera še večo škodo dela in premožnost spodjeda, to-le:

Visoka zbornica naj sklene:

„Dovoljenje za Krajnsko izrečeno, da se v njem ne poviša ne gruntni davek, ne davek od poslopij, velja tudi za pokneženo grofijo goriško in Gradiško.“

To je bil predlog gospod Goriupa, o katerem je pa, kakor je že znano, večina drugače sklenila.

— Črnogorski knez Mirko Petrović, kteremu se je poklonila tudi deputacija na Dunaji bivajočih Slovincov, je bil od vlade cesarske prijazno sprejet in kakor „Gen. Cor.“ piše, ne bo turška vlada napravila vojaških cest in trdnjav v Črnogori, kar je brž ko ne dunajska vlada ubranila. — Dunajski Slovenci so pred odhodom gosp. dr. Tomanu iz Dunaja v petek zvečer napravila slovesno besedo, ktere se je udeležilo tudi mnogo družih Slovanov.

— Ministerstvo kupčijstva dela nek že priprave za veliko obrtnijsko in kmetijsko razstavo, ki ima biti leta 1865 na Dunaji.

— Za 2 mesca v ječo obsojeni korar in vrednik českega časnika „Pozor“ gosp. Stule, bo moral, kakor sam pravi, nastopiti ječo v Garstenu, ako mu milostljivi kardinal nadškof pražki ne bojo mogli pripomoči saj toliko, da namesto jetnišnice v Garstenu pride v kak kloster domači, da ondi prestopi kazen svojo.

— Na Laškem je novo ministerstvo, opustivši za zdaj vse hrepenenje po Rimu in Benedkah, začelo v red devati notranje deželne zadeve; kolikor mrzlejši se kaže cesar Napoleon Lahom, toliko prijazniši se jim kažejo Angleži; Garibaldi, zapustivši Pizo, je prišel že v Kaprero, svoje navadno bivališče v mirnih časih.

— Na Grškem še ne bojo tako kmali kralja dobili, ker tisti, ki jih Grki želijo, kakor angleški kraljevič Alfred, in kralj portugalski Ferdinand, ki ga jim Angleži priporočajo, nočejo jim kralji biti; brž ko ne se bo iz tega ob novem letu še izlegel kak nevaren kvas novih homatij, ako bi Grke, razkačene po tem odbijanju, navdala misel izvoliti si ljudovlado.

— Ker gré skozi Moldavo in Vlahijo veliko orožja na Srbsko za kneza srbskega, ni drugim vladam to po volji; zato so pisale knezu moldavo-vlaškem, naj ustavi to razpošiljanje; al knez tega ne stori, in to dela zdaj velik hrup po svetu.

— Od poljske meje se piše, da je rusovska vlada zasledila skriven puntarsk odbor, zato je 16. dne t. m. vse pisarnice in sobe varšavo-dunajske železnice po policiji in žandarjih natanko preiskavati dala; 5 ur je trpelo preiskovanje, pa našli niso nič. Drugo noč potem so več osób zaprli, med njimi tudi sina predsednika varšavo-dunajske železnice; tudi iz dežele dopeljavajo pogostoma sumljive ljudi, med kterimi veliko duhovnov. To neprenehano rovanje na Poljskem se čudno ujema z milostjo ruskega cara, ki z ukazom od 20. dne t. m. preklicuje vse še obstoječe zapovedi, po kterih so bile zemljišča nekdanjim puntarjem vzete, in vleva, naj se vsem, ki so se iz prognanstva domú vrnili in tudi tistim, ki so bili zunaj svoje domovine na ptujem rojeni, spet vse posestva povrnejo.

Listnica vredništva. Gosp. V. na Reki: Le pošljite poštarino. — Gosp. A. L. v. St. Prejeli; se bo zgodilo, kakor želite. — Neznanimu gosp. pisatelju: Prejeli smo rokopis s prislovico: „Naprej zastava slave“. — † V občinski postavi od l. 1849 so „Novice“ ločile srenjčane in midsrenjce, uni so po posetvu in davku, ti po rojstvu ali vzetju v srenjo udje srenjski; ostali drugi so ptujci ali unanjiki. — Po takem bi utegnili tudi občinar in medobčinar dobro biti, pa res je, da je beseda občina še malo znana. Domačinec (Heimatsberechtigter) in nasproti nedomačinec menda dobro zaznamuje dotično misel. Bi se tedaj ne smelo reči: „Občinarji (srenjčani) so 1. domačinci in 2. nedomačinci itd.“?

Kursi na Dunaji

23. decembra 1862.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacije od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 131.50
v novem dnar. po 100 g. g. 65.75	4 1/2% Terzaški lozi po 100 „ 118.00
5% nar. posojilo od l. 1854 „ 82.30	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike „ 75.5	ski po g. 100 „ 94.50
4 1/2% „ „ 61.75	Knez Esterhazy. po g. 40 „ 98.50
4% „ „ 55.00	Knez Salmovi po g. 40 „ 36.25
3% „ „ 41.25	Knez Palfyovi po g. 40 „ 35.50
2 1/2% „ „ 35.00	Knez Claryovi po g. 40 „ 35.00
1% „ „ —	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 35.00
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 21.25
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 21.00
5% doljno - avstrijske g. 87.00	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 15.25
5% ogerske „ 71.85	Budimski . . . po g. 40 „ 36.25
5% horvaške in slavonske „ 71.50	
5% krajnske, štajarske.	Denarji.
koroške, istrijske . . „ 85.00	Cesarske krone g. 16.90
Deržavni zajemi z lotrijami.	Cesarski cekini „ 5.63
Zajem od leta 1860 „ 88.55	Napoleonatori 20 (frankov) „ 9.77
„ „ „ 1860 petink. „ —	Souvraindori „ 17.05
„ „ „ 1839 „ 141.25	Ruski imperiali „ 10.02
„ „ „ 1839 petink. „ —	Pruski Fridrikdori „ 10.27
5% narodni od leta 1854 „ 91.25	Angleški souvraindori . . „ 12.26
Dohodkine oblig. iz Komo „ 17.75	Louisedori (nemški) „ —
	Srebro (azijo) „ 16.25